

ავტობიოგრაფია

გვარი, სახელი: ანა ხარანაული

დაბადების ადგილი, დღე და წელი: თბილისი, 01.06.1962

ეროვნება: ქართველი

მისამართი: 0177, თბილისი, ყაზბეგის გამზ. 29-ა, ბ. 31, ტელ. 47-60-91, ელ. ფოსტა: კჰარანაული ყაპო.დუ

განათლება: 1969-1979 - საშუალო სკოლა (ფრიადოსნის ატესტატი)
1979-1984 - უმაღლესი (თსუ ფილოლოგიის ფაკულტეტის კლასიკური ფილოლოგიის განყოფილება (წითელი დიპლომი))

სამეცნიერო ხარისხი: 1990 – ფილოლოგიის მეცნიერებათა კანდიდატი (თემა: “წყაროთა გამოყენების მეთოდები პროკლე დიადოხოსისა და იოანე პეტრიწის შრომებში”)

2005 – ფილოლოგიის მეცნიერებათა დოქტორი (თემა: “ძველი აღთქმის ხანმეტი ფრაგმენტები და ქართული ბიბლიის ტექსტის ისტორიის საკითხები”)

მუშაობის გამოცდილება:

1984 წ. – დღემდე – სამეცნიერო საქმიანობა საქ. მეცნ. აკადემიის გ. წერეთლის სახ. აღმოსავლეთმცოდნეობის ინსტ.-ის ბიზანტინოლოგიის განყოფილებაში – ხელშეკრულებით (1984), ლაბორანტის (1984), უმცროსი მეცნ. თანამშრომლის (1989 წ.-დან), უფროსი მეცნ. თანამშრომლის (1996 წ.-დან) თანამდებობებზე.

1990 – 1996 – ლექცია-სემინარების კურსი თბილისის სასულიერო სემინარიასა და აკადემიაში

1994 – 1996 – ხელშეკრულებით მუშაობა გეტინგენის მეცნიერებათა აკადემიის სექტუაგინტას ინსტიტუტში

1997 – ხელშეკრულებით მუშაობა გეტინგენის მეცნიერებათა აკადემიის პატრისტისტიკის კომისიაში

1997-1998 – ძველი ქართული ენის სწავლების კურსი გეტინგენის სექტუაგინტას ინსტიტუტისა და გეტინგენის უნივერსიტეტის პროფესორების, მეცნიერ-თანამშრომლებისა და დოქტორანტებისათვის;

2000 – ლექციების კურსი ბიბლესტიკაში თსუ კლასიკური ფილოლოგიის, ბიზანტინისტიკისა და ნეოგრეცისტიკის ინსტიტუტის მაგისტრატურაში

2006-დან დღემდე – ივ. ჯავახიშვილის სახ. თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის ჰუმანიტარული ფაკ.-ის ქართული ფილოლოგიის მიმართულების ასოცირებული პროფესორი.

2008-2010 – თსუ ჰუმანიტარული ფაკულტეტის სამაგისტრო პროგრამის „შუა საუკუნეების ქრისტიანული აღმოსავლეთი“ ხელმძღვანელი

სამეცნიერო სტიპენდიები და გრანტები:

1993, 1994 მარიონ გრაფი დენჰოფის სტიპენდიანტი
 1997 წ. ნოემბერი – 1998 წ. მაისი - V ჭ –ს ფონდის ონფერენზ დერ ეუტსცჰენ კადემიენ დერ ჭისსენსცჰაფტენ სტიპენდიანტი
 2001 დეკემბერი – 2003 თებერვალი, 2005 იანვარი-მარტი, 2006 ივლისი-სექტემბერი, 2007 დეკემბერი-2008 თებერვალი – ლეხანდერ ვონ უმბოლდტ შტიფტუნგ-ის სტიპენდიანტი
 2005 ნოემბერი-2006 იანვარი – თჰე ელსინკი ჩოლლეგიუმ ფორ დვანცედ შტუდიეს სტიპენდიანტი
 2006-09 – საქართველოს ეროვნული სამეცნიერო ფონდი. სახელმწიფო სამეცნიერო გრანტი. პროექტის თემა: ძველქართულ-ბერძნული ფილოსოფიურ-თეოლოგიური ტერმინოლოგიის დოკუმენტირებული ლექსიკონი. პროექტის ავტორი დ. მელიქიშვილი.
 2010 ივლისი-სექტემბერი ჰელსინკის უნივერსიტეტი, სამეცნიერო ხელშეკრულება ფინეთის აკადემიის პროექტის – “თეხტუალ ჩრიტიცისმ ოფ ტჰე შეპტუაგინტ “ ფარგლებში

სამეცნიერო ჯილდოები: ვითიბი ბანკის პრემია “პარნასი” საგანმანათლებლო პროგრამისათვის “ძველი ქართული თარგმანის თეორია და პრაქტიკა” 2006 წ. (დ. მელიქიშვილთან და ქ. ბეზარაშვილთან ერთად)

საზღვარგარეთის სამეცნიერო ცენტრებთან თანამშრომლობა:

I. 1993, 1994, 1997-98, 2001-2008 წლებში სხვადასხვა გრანტის ხელშეწყობით, ხოლო 1994-1996 წლებში – გეტინგენის მეცნიერებათა აკადემიასთან სამუშაო ხელშეკრულების საფუძველზე ვთანამშრომლობ გოტინგენის უნივერსიტეტის თეოლოგიის ფაკულტეტთან (პროფ. რ. სმენტი, პროფ. ა. ემელეუსი, პროფ. გ. კრატცი) და გოტინგენის მეცნიერებათა აკადემიის სეპტუაგინტას ინსტიტუტთან (უ. ქვასტი, დ. ფრენკელი, დრ. ბ. ნეუშეფერი). სეპტუაგინტას ინსტიტუტი (Septuaginta Unternehmen - <http://www.septuaginta-unternehmen.gwdg.de>) წარმოადგენს სეპტუაგინტას ტექსტის დამდგენ და ტექსტის ისტორიის შემსწავლელ დაწესებულებას, რომელიც ამზადებს სეპტუაგინტას ე.წ. დიდ გეტინგენის გამოცემას (Septuaginta, Vetus Testamentum Graecum, Auctoritate Academiae Scientiarum Göttingensis editum). ამ ინსტიტუტთან თანამშრომლობა გამოიხატა შემდეგი საქმიანობით:

1. გოტინგენის სეპტუაგინტას გამოცემისთვის დამუშავდა *რუთისა და I მეფეთას* ძველი ქართული ხელნაწერები;
2. *ფსალმუნთა წიგნის* გოტინგენის გამოცემის წინასწარი სამუშაოების ფარგლებში იქნა შესწავლილი *ფსალმუნთა* ძვ. ქართული თარგმანის მნიშვნელობა სეპტუაგინტას ტექსტის დადგენისათვის;
3. ბერძნულ ხელნაწერებზე დაყრდნობით დამუშავდა ძვ. აღთქმის ხანმეტი ფრაგმენტები, როგორც სეპტუაგინტას ტექსტოლოგიის მნიშვნელოვანი წყაროები;
4. ქართული კატენებიანი ბიბლიის ტექსტუალური ტრადიცია შესწავლილ იქნა 27 ბერძნულ ხელნაწერთან მიმართებაში;
5. ძველი ქართული ენის კურსი 1997-1998 წლებში ერთი სემესტრის მანძილზე ს ჩატარდა სეპტუაგინტას ინსტიტუტისა და გოტინგენის უნივერსიტეტის თეოლოგიის

ფაკულტეტის პროფესორების, მეცნიერ-თანამშრომლებისა და დოქტორანტებისათვის;
6. წლების მანძილზე მომხსენებლისა და რეცენზენტის სახით ვმონაწილეობდი სემინარებში, კოლოქვიუმებსა და სიმპოზიუმებში.

II. ვმონაწილეობ გეტინგენის მეცნიერებათა აკადემიის პატრისტიკის კომისიასთან (პროფ. ე. მიულენბერგი) არსებული პროექტის “Apophtegmata Patrum” (პროექტის ავტორი – პროფ. კ. ფარაჯანა) მუშაობაში. ამ პროექტის ფარგლებში 1997 წ.-ს დავადგინე ქართული ხელნაწერებისა და უცხოურ წყაროებში დაცული მამათა თხრობების მიმდევრობა და იდენტიფიკაცია მოვახდინე ყველა მანამდე არაიდენტიფიცირებული ქართული თხრობისა. 2005 წ.-ს ესაია ბერთან დაკავშირებული თხრობების ტექსტის ისტორიის დადგენის მიზნით ერთმანეთს სიტყვასიტყვით შეუდარდა ქართული, ბერძნული, ლათინური და სირიულ წყაროები, ქართულიდან გერმანულად სიტყვასიტყვით ითარგმნა ესაიას თხრობები.

III. 1994 წლიდან ვთანამშრომლობ ფრანკფურტის უნივერსიტეტის ზოგადი ენათმეცნიერების ინსტიტუტთან (პროფ. ი. გიპერტი), მონაწილეობას ვიღებდი Titus-ის პროექტის ფარგლებში ძველი აღთქმის ტექსტების მომზადებაში (<http://titus.uni-frankfurt.de/texte/etcs/cauc/ageo/at/>).

IV. მონაწილეობას ვიღებ ფინეთის აკადემიის პროექტში – “Textual Criticism of the Septuagint” (პროექტის ხელმძღვანელი პროფ. ა. ემელეუსი). პროექტის ფარგლებში 2005 ნოემბერ-2006 იანვარში ვმუშაობდი ჰელსინკის უნივერსიტეტის ჰუმანიტარული კვლევების კოლეგიუმში (The Helsinki Collegium for Advanced Studies). მონაწილეობა აღნიშნულ პროექტთან გულისხმობს პირველი მეფეთას ქართული ხელნაწერების მიმართების დადგენას სეპტუაგინტას ტექსტუალურ ტრადიციებთან. ჰელსინკში ყოფნის დროს თანამშრომლობა გამოიხატებოდა ჰელსინკის კოლეგიუმის რეგულარულ სემინარებსა და “ტექსტუალური კრიტიციზმის” პროექტის ჯგუფის შეხვედრებში (შეხვედრები ეძღვნებოდა ანას ფსალმუნის ტექსტს) მონაწილეობით.

2010 წ.-ის ივლის-სექტემბერი მიწვეული ვარ ჰელსინკის უნივერსიტეტის თეოლოგიურ ფაკულტეტზე. მიწვევა გულისხმობს: 1. I მეფეთას ქართული ტექსტის მასალის შეტანას სეპტუაგინტას აპარატში, 2. სამუშაო შეხვედრებს ესპანელ და ფინელ კოლეგებთან I და III მეფეთა წიგნების წყაროთა ანალიზის და ტექსტუალური კრიტიკის საკითხებთან დაკავშირებით, 3. ლექციებს ფაკულტეტზე ძვ. აღთქმის თარგმანების ხასიათის შესახებ.

V. სისტემატურ კონსულტაციას ვუწევ III-IV მეფეთა წიგნების სეპტუაგინტას გამომცემლებს (ხელმძღ. პროფ. ხულიო ტრებოლე ბარერა, მადრიდის კომპლუტენზას უნივერსიტეტი) ქართული ბიბლიის ტექსტუალური კრიტიკის ზოგად და კერძო საკითხებში.

VI. 2007 (ოქტომბერი) და 2009 (სექტემბერი) წელს ბოლონიის უნივერსიტეტის კლასიკური ფილოლოგიის დეპარტამენტისა და კულტურული მემკვიდრეობის დაცვის დეპარტამენტის მიწვევით უნივერსიტეტის ბიბლიოთეკებში, ასევე ვენეციის წმ. მარკოზისა და ფლორენციის ლაურენციანას ბიბლიოთეკებში ვმუშაობდი კატენებიანი ბიბლიის ხელნაწერებსა და ავტოგრაფების გამოცემის პრობლემებზე.

სეპტუაგინტას ინსტიტუტში მუშაობამ და მონაწილეობამ საერთაშორისო სამეცნიერო ფორუმებში საშუალება მომცა საქმიანი კონტაქტები დამემყარებინა სეპტუაგინტასა და მისი სხვაენოვანი თარგმანების მკვლევრებთან მსოფლიოს მრავალი ქვეყნიდან, მათ შორის, განსაკუთრებით უნდა აღვნიშნო პროფ. მურაოკა (ლეიდენი, ჰოლანდია), პროფ. კ. დე ტროიერი (კლემონტი, აშშ), პროფ. ვევერსი, პროფ. კ. კოქსი, პროფ. ჯენტრი, პროფ. რ. ჰიბერტი (ტორონტო, კანადა), პროფ. ო. მუნიხი (პარიზი, სორბონა), პროფ. ე. ტოვი (იერუსალიმი, ისრაელი), ხ. ტრებოლე (მადრიდი, ესპანეთი), პროფ. პ. ნაგელი (ბონი, გერმანია) და სხვ.

სპეციალიზაციის სფერო: ტექსტოლოგია, ბიბლიის ფილოლოგია - ძვ. აღთქმის ბერძნული და ქართული წიგნების ტექსტუალური კრიტიკა; თარგმანის პრობლემები ანტიკურობასა და შუა საუკუნეებში; კომენტირება, როგორც აზროვნების გზა და ლიტერატურული უანრი შუა საუკუნეებში (ბიბლიისა და ანტიკური თხზულებების კომენტარები); პატრისტიკული ლიტერატურა (აპოფთეგმატური კრებულები).

გამოქვეყნებული ნაშრომების სია

მონოგრაფიები

1. წყაროთა გამოყენების მეთოდები პროკლე დიადოხოსისა და იოანე პეტრიწის შრომებში, 1990 (საკანდიდატო დისერტაცია)
2. ძველი აღთქმის ხანმეტი ფრაგმენტები და ქართული ბიბლიის ტექსტის ისტორიის საკითხები, 2005 (სადოქტორო დისერტაცია)

სტატიები

1. *ჰენადები და მონადები პროკლესთან და პეტრიწთან*, ქუთაისის უნივერსიტეტის მოამბე, 1995 (4), 288-296 (ქართულად და ინგლისურად).

2. *Exegetische Reflexion und Übersetzungsprinzip – Zur Neuübersetzung der Georgischer Bibel im 11.Jh.*, Georgica (Zeitschrift für Kultur, Sprache und geschichte Georgiens und Kaukasiens), 19 (1996), Universitätsverlag Konstanz, 71-77.

3. *Einführung in die georgische Psalterübersetzung*, Der Septuaginta-Psalter und seine Tochterübersetzungen, Symposium in Göttingen 1997, Herausgegeben von Anneli

Aejmelaeus und Udo Quast, MSU XXIV, Vandenhoeck&Ruprecht in Göttingen, 2000, 248-308

4. სეგმენტაციის მეთოდი „რუთის“ წიგნის გელათურ ვერსიაში, ეძღვნება ალექსანდრე ალექსიდის ხსოვნას, ივ. ჯავახიშვილის თბილისის სახ. უნივერსიტეტი, კლასიკური ფილოლოგიის, ბიზანტინისტიკისა და ნეოგრეცისტიკის ინსტიტუტი, პროგრამა „ლოგოსი“, თბილისი, 2000, 329-339

5. *Die ältesten (Chanmeti) Fragmente des AT und ihr textkritischer Wert für die Septuaginta-Forschung*, Phasis, Greek and Roman Studies, 2-3, Hellenic Studies on the Verge of Centuries, Logos, 2000, 189-193

6. ეზრა I-ის ქართული თარგმანის ხანმეტი ტექსტი (ავთენტურობის, წარმომავლობისა და თარგმანის ტექნიკის საკითხები), თ I, ეძღვნება გრიგოლ წერეთლის დაბადებიდან 130 წლისთავს, ივ. ჯავახიშვილის თბილისის სახ. უნივერსიტეტი, კლასიკური ფილოლოგიის, ბიზანტინისტიკისა და ნეოგრეცისტიკის ინსტიტუტი, პროგრამა „ლოგოსი“, თბილისი, 2001, 296-331

7. წმიდა წერილის თარგმანები (თარგმანის ისტორია, მთარგმნელები, თარგმანის ენა), რწმენა და ცოდნა, 2(6), 2001, 10-24, 3(7), 2001, 10-21 (გადაბეჭდილია ჟურნალში „ბურჯი ეროვნებისა“)

8. *Das Chanmeti-Fragment aus Jeremia – Fragen seiner Entstehung und seiner Übersetzungstechnik*, Oriens Christianus, 85, 2001, 204-236

9. *Ein Chanmeti-Fragment der georgischen Übersetzung von Esdra I (Fragen der Authentizität, Vorlage und Übersetzungstechnik)*, Le Muséon, 116-Fasc.1-2 2003, 181-216

10. ბიბლიის ქართული თარგმანების დედანი და კვლევის მეთოდოლოგიური პრობლემები, გელათის მეცნიერებათა აკადემიის ჟურნალი, 2003, IX, 26-37

11. ქართული ბიბლიის თარგმანის ხასიათი და მისი შესწავლის მეთოდოლოგიური საფუძვლები, ენა და კულტურა, 2003, №4, 136-143

12. ძველი აღთქმის ხანმეტი ფრაგმენტები და ქართული ბიბლიის წარმომავლობის საკითხები, ქართველოლოგი, №11, 2004 გაზაფხული, 54-77 (ქართულ და ინგლისურ ენებზე) (*Khanmeti Fragments of the Old Testament and the Problems of the Descent of the Georgian Bible* (in English and in Georgian, 54-77, *The Kartvelologist, Journal of Georgian Studies*, 11, Spring, 2004)

13. *Die Geschichte der Übersetzung der georgischen Bibel (Kurzer Überblick)*, Phasis, Greek and Roman Studies, Tbilisi Ivane Javakhishvili State University, Institute of Classical, Byzantine and Modern Greek Studies, Vol. 7, 2004, 58-68

14. ხანმეტი ფრაგმენტები ბიბლიისტიკის კონტექსტში, ლოგოსი, წელიწადეული კლინოლოგიასა და ლათინისტიკაში, 2, 2004, 314-333. *Khanmeti Fragments of the Old Testament in the Context of Bibliology*, Logos, The Annual of Greek and Roman Studies, 2004, 314-333 (in Georgian, with German Summary)

15. ლევიტელთას გელათური ვერსია, გელათის მეცნიერებათა აკადემიის ჟურნალი, 2006,10, 3-14

16. ქართული ბიბლიის წარმომავლობის კვლევის ისტორია და მეთოდოლოგიური საკითხები, კრებ. ბიზანტინოლოგია საქართველოში -1, რედ. ნ. მახარაძე, თ. დოლიძე, ლოგოსი, 2006, 482-528 (*Die Vorlage der georgischen Bibeluebersetzung – Geschichte der Erforschung und methodologische Fragen*, in: *Byzantine Studies in Georgia*, ed. Makharadze, T. Dolidze)

17. ანას ვაღობის ქართული ტექსტი, მისი ბერძნული წყაროები და ქართული ბიბლიის თარგმანის ისტორიის პრობლემები, მრავალთავი (ფილოლოგიური და ისტორიული ძიებანი), 22, 2007, 50-67 (*The Georgian Text of Anna's Psalm, its Greek Sources and Problems of the Textual History of the Georgian Bible*, in *Mravaltavi, Philological and Historical Researches*, ed. T. Otkhmezuri)

18. „აღამადლე რქად ქრისტეანეთაჲ“ – რას სთხოვს ქართველი ღმერთს ამ გამოთქმით?, ქართული სალიტერატურო ენის საკითხები, I კრებული, თბილისი, 2007, 132-143

19. ძველი აღთქმის ქართული თარგმანის სათავეები, ტბელობა, სამეცნიერო კონფერენცია, 2008, 94-95

20. ბიბლიის ძველი ქართული თარგმანის ტექნიკა (ხანმეტი *ესაიას*, *იერემიას* და *ეზრა I*-ის ფრაგმენტების მაგალითზე), ბიზანტინოლოგია საქართველოში - 2, 2009 რედ. ნ. მახარაძე, მ. გიორგაძე, გვ. 938-968 (Uebersetzungscharakter der aeltesten georgischen Bibelfragmente, in: Byzantine Studies in Georgia-2, 2009, ed. N. Makharadze, M. Giorgaze)

21. რატომ იცვლებოდა ბიბლიის ტექსტი (ტექსტის „კანონიკურობის“ საკითხი), დიდაქარობა, საქრთაშორისო სამეცნიერო კონფერენცია, 2009, 104-109

22. ფსალუნთა ქართული თარგმანის ლექსიკა, ენათმეცნიერების საკითხები, 264-276 (The Vocabulary of the Georgian Translation of Psalms, Issues of Linguistics, I-II, 2009, 264-276)

23. გელათის კატენებიანი ბიბლია და მისი ბერძნული პროტოტიპები, ბიზანტინოლოგია საქართველოში – 3, 2011, რედ. ნ. მახარაძე, ნ. სულავა, 771-796 (Die Georgische Catenenbibel und ihre griechische Prototypen), , in: Byzantine Studies in Georgia-3, 2011, ed. Makharadze, N. Sulava 771-796)

24. კითხვები ქართული ბიბლიის თარგმანის მომდინარეობის შესახებ, 113-128, Questions about the Origin of the Georgian Bible Translation 129-141, The Kartvelologist (Journal of Georgian Studies), 18, 2012

25. *The Georgian Translation of the Book of Isaiah and Aporiai of the Lucianic Recension*, in: In the Footsteps of Sherlock Holmes (Studies in the Biblical Text in Honour of Anneli Aejmelaeus; ed. K. De Troyer, T. M. Law, M. Liljeström, Peeters, 2014, 417-436)

26. *The Georgian Text of Hanna's Song: Its Greek Sources and the History of the Georgian Bible Translation*, in: “The Song of Hanna and Its Versions”, ed E. Perttilä, Chr. Seppänen (De Septuaginta Investigationes (DSI), Vandenhoeck & Ruprecht) (in Print)

27. *Georgian Christianity, The Bible*, in: Encyclopedia of the Bible and its Reception (de Gruyter, Berlin)

28. *Battling the Myths: What Language Was the Georgian Amos Translated from?* in: *XV Congress of the International Organization for Septuagint and Cognate Studies, Munich, 2013*, ed. Wolfgang Kraus, Martin Meiser, Michaël N. van der Meer (SBL, Atlanta in the series SBLSCS) (in Print)

29. *Bible et littérature en Georgien*, in: Bible et littérature (Les éditions du CERF) (in Print)

თეზისები

1. *ქართული ბიბლიის გელათური ვერსიის მიმართებისათვის სექტუაგინტასთან, აკად ს. ყაუხჩიშვილისადმი მიძღვნილი სერთაშორისო სამეცნიერო კონფერენცია. მოხსენებათა თეზისები. 1995, 25-26 (გერმ. ენაზე)*

2. *Die Vorlage der georgischen Bibelübersetzungen und die methodischen Probleme*, Societas Caicasiologica Europaea, Tenth International Colloquium (August 2-5,2000), Meeting Handbook, Institut for General and Indoeuropean Linguistics, Ludwig-Maximilians-Universität München, 31.

3. *Georgische Bibelhandschriften aus dem 5.-7. Jh. als älteste Zeugnisse der Lukianrezension*, Libro del Congresita “Biblia, memoria historica y encrucijada de culturas”, Salamanca, 2002, 079

4. *ძველი აღთქმის ქართული თარგმანების ადგილი სექტუაგინტას ტექსტუალურ კრიტიკაში*, V საერთაშორისო ქართველოლოგიური სიმპოზიუმის მოხსენებათა რეზუმეები, 19.

5. *გელათის ბიბლიის კატენების შედგენილობა*, გელათი – 900, სამეცნიერო კონფერენციის მასალები, 2007, თსუ, 2006, 25-27

6. *წმ. წერილის “კანონიკური ტექსტი” – “სტანდარტული ტექსტი” (ტერმინთა მართებულობის შესახებ წმიდა წერილის შუა საუკუნეების ვერსიებთან მიმართებაში)*. I საერთაშორისო სიმპოზიუმი ლიტერატურათმცოდნეობის თანამედროვე პრობლემები, თეზისები, 2007

The so called “Canonical and Standard Texts” of the Holy Writ (The issue of authenticity of the terms in regards to the versions of the Holy Writ in the Middle Ages), Ist International Symposium “Contemporary Issues of Literary Criticism”, Thesis, Tbilisi, 2007, 96-98.

7. *ქართულისათვის უცხო სინტაქსური კონსტრუქციების გადმოტანა ფსალმუნთა ქართულ თარგმანში*, საერთაშორისო კონფერენცია “ბიზანტინოლოგია

საქართველოში - 3", მოსხენებათა თეზისები, 25-30 სექტემბერი, 116-118 (*Wiedergabe der fuer das Georgischen nicht charakteristischen Ausdruecke und syntaktischen Konstruktionen im georgischen Psalter, 169-170*)

8. ხელნაწერის ტიპი და გამოცემის ფორმა (ავტოგრაფისა და ავტორიზებული ხელნაწერების გამოცემის პრინციპები გელათის კატენებიანი ბიბლიის ხელნაწერების მაგალითზე), I საერთაშორისო სიმპოზიუმი "ქართული ხელნაწერი", მოსხენებათა თეზისები, 19-25 ოქტომბერი, 83-84.

ელექტრონული გამოცემები

ბიბლიის სხვადასხვა წიგნის გამოცემები:

<http://titus.uni-frankfurt.de/texte/etcs/cauc/ageo/at/oskijer/oskij.htm>,

<http://titus.uni-frankfurt.de/texte/etcs/cauc/ageo/at/mcat/mcat.htm>

მოსხენებები

1. *Einführung in der georgischen Bibel, Septuaginta-Unternehmen*, Göttingen, Juli 1994 (რეგლ. 45 წთ., დისკუსია 30 წთ.)
2. *ქართული ბიბლიის გელათური ვერსიის მიმართებისათვის სექტუაგინტასთან* (გერმ. ენაზე), აკად ს. ყაუხჩიშვილისადმი მიძღვნილი საერთაშორისო სამეცნიერო კონფერენცია, 1995
3. *Einführung in die georgische Psalterübersetzung, Der Septuaginta-Psalter und seine Tochterübersetzungen*, Symposium in Göttingen 1997 (რეგლ. 45 წთ., შეკითხვები – 15 წთ.)
4. *Die Vorlage der georgischen Bibelübersetzungen und die methodischen Probleme*, Societas Caasiologica Europaea, Tenth International Colloquium, München, August 2-5, 2000

5. *Die ältesten (Chanmeti) Fragmente des AT und ihr textkritischer Wert für die Septuaginta-Forschung*, saerTaSoriso konferencia „elinistika saukuneTa mijnaze“, Tsu, 09. 2000
6. *Die Geschichte der Übersetzung der georgischen Bibel (Kurzer Überblick)*, Septuaginta-Colloquium (Septuaginta-Unternehmen, Göttingen), Göttingen, 06.2002 (რეგლ. 45 წთ., დისკუსია 30 წთ.)
7. *Georgische Bibelhandschriften aus dem 5.-7. Jh. als älteste Zeugnisse der Lukianrezension*, Biblia, memoria historica y encrucijada de culturas, Salamanca, 11.09.2002
8. *Septuaginta-Unternehmen und die Forschung der georgischen Bibel*, „Internationality and Excellence“, Universität Göttingen, Aula, 25.10.2002
9. ძველი აღთქმის ხანმეტი ფრაგმენტები ბიბლესტიკის კონტექსტში, აკად. გ. წერეთლის დაბადების 100 წლისთავისადმი მიძღვნილი სამეცნიერო კონფერენცია, აღმოსავლეთმცოდნეობის ინსტიტუტი, 3 დეკემბერი, 2004
10. *Export and Import of Sacred Texts: Reflexions around Early Bible Translations*, Interdisciplinary Seminar Session of the Helsinki Collegium, The Helsinki Collegium for Advanced Studies, 22.11.2005
11. *Textual Witnesses of the Georgian 1. Sam.*, Meeting of the International Workshop on textual Criticism of Samuel – Kings, The Helsinki Collegium for Advanced Studies, 1-2.12.2005

12. *Significance of the Georgian Translation in the Textual History of the Septuagint of 1. Samuel*, Postgraduate Seminar on Septuagint Research, The Helsinki Collegium for Advanced Studies, 20.01.2006

13. *ძველი აღთქმის ქართული თარგმანების ადგილი სექსტუაგინტას ტექსტოლოგიურ კრიტიკაში*, V საერთაშორისო ქართველოლოგიური სიმპოზიუმი, თსუ, 23. მაისი, 2006. თქვე ლაცე ოფ ტჰე ეორგიან თრანსლატიონს ოფ ტჰე ლდ თესტამენტ ინ ტჰე თესტუალ ჩრირიცისმ ოფ ტჰე შუპტუაგინტ

14. *გელათის კატენებიანი ბიბლიის წყაროებისთვის*, სამეცნიერო კონფერენცია „ბიზანტილოგია საქართველოში -1“, 2006, 19 ოქტომბერი

15. *ლევიტელტას გელათური ვერსია*, მ. შანიძის, ზ. ჭუმბურიძის, ე. ბაბუნაშვილის 80 წლისადმი მიძღვნილი კონფერენცია, 2006, 18 დეკემბერი.

16. *გელათის ბიბლიის კატენების შედგენილობა*, გელათი – 900, 2007, 8-11 თებერვალი, თსუ.

17. *გელათის კატენებიანი ბიბლიის ბერძნული პროტოტიპები*, კაკეკელიძის სახ. ხელნაწერთა ინსტიტუტი, 13-14 თებერვალი, 2007

18. *წმ. წერილის “კანონიკური ტექსტი” – “სტანდარტული ტექსტი” (ტერმინთა მართებულობის შესახებ წმიდა წერილის შუა საუკუნეების ვერსიებთან მიმართებაში)*. I საერთაშორისო სიმპოზიუმი ლიტერატურათმცოდნეობის თანამედროვე პრობლემები, 2007, 4 აპრილი.

19. „*აღამადლე რქად ქრისტეანეთად*“ – *რას სთხოვს ქართველი ღმერთს ამ გამოთქმით?*, საქართველოს განათლებისა და მეცნიერების სამინისტრო, სამეცნიერო კონფერენცია ქართული სალიტერატურო ენის საკითხები (ისტორია და თანამედროვე მდგომარეობა), 14, 16, 17 აპრილი, თბილისი, 2007

20. “ანას გალობის” ქართული ტექსტი, მისი ბერძნული წყაროები და ქართული ბიბლიის თარგმანის ისტორიის პრობლემები, აკ. შანიძის 120 წ-ისადმი მიძღვნილი I სამეცნიერო კონფერენცია, ივ. ჯავახიშვილის სახ. თსუ, ჰუმანიტარული ფაკულტეტი, 26 ივნისი, თბილისი, 2007
21. ძველი ქართული თარგმანები, მათი ტიპოლოგიური თავისებურებები და მნიშვნელობა ბერძნული ორიგინალის შესწავლისათვის, ბიზანტიურ-ქართული ურთიერთობები: ქართული კულტურული თვითმყოფადობის ფორმირება, საერთაშორისო კონფერენცია ლუვენ-თბილისი. ხელნაწერთა ეროვნული ცენტრი, ლუვენის კათოლიკური უნივერსიტეტი. 11 ივლისი *Old Georgian Translations, their Typological Peculiarities and Significance for Studying the grec Original*, Byzantine-Georgian relations: The Formation of Georgian Cultural Identity, International Conference Leuven-Tbilisi. national Center of Manuscripts, Tbilisi, Catholic University of Louvain, Louvain-la-Neuve. Tbilisi, 11 July, 2007
22. ინდექსი ძველქართულ-ბერძნული ფილოსოფიურ-თეოლოგიური ტერმინოლოგიის დოკუმენტირებული ლექსიკონისათვის (შედგენის პრინციპები), საერთაშორისო კონფერენცია “ბიზანტინოლოგია საქართველოში – 2”, ბათუმი-ტრაპიზონი, 2007, 26-28 ოქტომბერი
23. ძველი აღთქმის ხანმეტი ფრაგმენტები და ქართული ბიბლიის თარგმანის ისტორია, ივანე ჯავახიშვილის სახელობის სახელმწიფო უნივერსიტეტი, ჰუმანიტარულ მეცნიერებათა ფაკულტეტი, საფაკულტეტო სამეცნიერო კონფერენცია II, მიძღვნილი შალვა ნუცუბიძის 120 წლის იუბილისადმი (10-12 ივნისი, 2008)
24. “ლევიტელთას” ქართული თარგმანის კატენისა და კიმენის ბერძნული დედანი, თსუ ჰუმანიტარული ფაკულტეტი, ზ. სარჯველაძე-70 (14 მარტი, 2009)
25. გელათის ბიბლია – ტექსტი, თარგმანი და თარგმანება, წმინდა მღვდელმოწამე გრიგოლ ფერაძის დაბადებიდან 110 წლისთავისადმი მიძღვნილი საერთაშორისო პატრისტიკული კონფერენცია, თბილისი, 12-16 სექტემბერი, 2009

26. *ქართულისათვის უცხო სინტაქსური კონსტრუქციების გადმოტანა ფსალმუნთა ქართულ თარგმანში*, საერთაშორისო კონფერენცია “ბიზანტინოლოგია საქართველოში - 3”, მოხსენებათა თეზისები, 25-30 სექტემბერი, 116-118 (*Wiedergabe der fuer das Georgischen nicht charakteristischen Ausdruecke und syntaktischen Konstruktionen im georgischen Psalter, 169-170*)

27. ხელნაწერის ტიპი და გამოცემის ფორმა (ავტოგრაფისა და ავტორიზებული ხელნაწერების გამოცემის პრინციპები გელათის კატენებიანი ბიბლიის ხელნაწერების მაგალითზე), I საერთაშორისო სიმპოზიუმი “ქართული ხელნაწერი”, მოხსენებათა თეზისები, 19-25 ოქტომბერი, 2009 გვ. 83-84.

The Type of Manuscript and the Form of Edition, International Symposium "Georgian Manuscripts, 19.10.2009

28. *იერემიას წინასწარმეტყველების ქართული თარგმანის ისტორია*, თსუ, 19 დეკემბერი, ივ. ჯავახიშვილის სახ. თბილისის სახ. უნივერსიტეტი, ჰუმანიტარულ მეცნიერებათა ფაკულტეტი, კორნელი დანელია-75, 18-19 დეკემბერი, 2009

29. *Das Fragment der georgischen Jesaja-Übersetzung und sein Wert für die LXX-Textkritik, The 20th Congress of IOSOT 30.06. 2010*

30. *The Septuagint and the Bible of the Eastern Church, Helsinki University, Faculty of Theology, Dep. Biblical Studies, 8.9.2010*

31. გ. წერეთლის სახ. აღმოსავლეთმცოდნეობის ინსტ.-ის დაარსების 50 წლისთავისადმი მიძღვნილი კონფ.

32. *ესაიას წინასწარმეტყველების ქართული თარგმანი და მისი რავგარობა*, თსუ, აკ. შანიძისადმი მიძღვნილი სამეცნ. კონფ, 26 თებ.

33. *ამოსის წინასწარმეტყველების ქართული თარგმანის დედანი მეთოდოლოგიური პრობლემები*, VI საერთაშორისო ქართველოლოგიური სიმპოზიუმი, მომხსენებელი, თსუ, 14-18.XI.2011

34. **ტაო-კლარჯ.**

35. **Kharanauli, Orkhmezuri, Tracing Manuscripts: For Searching the History of the Georgian Translation Tradition of the Bible, SBL Annual Meeting, Chicago, 2012 17 Nov.**

36. ხანმეტი ესაია – ხელნაწერი და ტექსტი, II საერთ. სიმპოზიუმი *ქართული ხელნაწერი*, 2013, 25-30 ივნისი

37. **"Lucianic Text" and the Philology of Late Antiquity** (45 min) Discussion (15 min), 7/11/2013, *Septuagint Studies*) Theme: *Celebrating 50 Years of Barthelémy's Les devanciers d'Aquila - Part 2*

38. Die Textkritik der Altgeorgischen Übersetzung von kleinen Propheten – Kampf gegen Stereotypen (Methodologische Fragen zur Forschung des textkritischen Wertes der Tochterübersetzungen), The International Organization for Septuagint and Cognate Studies, 02 Aug. 2013, Muenchen

თარგმანები

1. *ვენაპი სარდელი, დექსიპეს ისტორიის გაგრძელება*. ნაწყვეტები წიგნიდან. თარგმნა და შესავალი დაურთო ა. ხარანაულმა, ბიზანტიური ლიტერატურის ქრესტომათია, 1. ნაწ., ქველი, 1994, 202-208.
2. *პროკლე დიადოხოსი, „პლატონური თეოლოგია“*. ნაწყვეტები წიგნიდან. თარგმნა და შესავალი დაურთო ა. ხარანაულმა, ბიზანტიური ლიტერატურის ქრესტომათია, 1. ნაწ., ქველი, 1994, 182-194.
3. *მიქაელ პსელოსი, „ქებათა ქებათას“ განმარტება*. თარგმნა და შესავალი დაურთო ა. ხარანაულმა, ბიზანტიური ლიტერატურის ქრესტომათია, 3. ნაწ., მეცნიერება, 1996, 100-108.

ოპონირება

თ. ჭუმბურიძე, „ქართული ხელნაწერების შესწავლა უცხოეთში – გრიგოლ ფერაძის არქეოგრაფიული ძიებანი“, სადოქტორო დისერტაცია, 14 დეკემბერი,